

pouze vrty pod colickými a svahovými sedimenty u Velehradu (b. 55-60 m), jz. od Jalubí (b. 60 m), mezi Kudlovicemi a Spytihněví (b. 30-35 m), z. a sz. od Uherského Hradiště - Starého Města (b. 30-40 m) a u Havřic v cihelně (b. 40-50 m). Ve valounovém materiálu převládají písčité štěrky, s valouny flyšových pískovců a křemenc a v těžké frakci opakní minerály nad granátem a staurolitem; poměrně značné zastoupení zirkonu (11 %) na rozdíl od mladších terasových akumulací.

Fluviální sedimenty středního pleistocénu jsou zachovány ve 2 terasových úrovních. V relativní výšce 15-25 cm (mindel) převládají ve valounovém materiálu flyšové pískovce s černou patinou a silicity. Na levém břehu Olšavy se zachovaly mezi Valeticemi a Kunovicemi drobné relikty zahliněných písčitých štěrků střednopleistocenného stáří (mindel ?) s relativní výškou báze 15-25 m. Ve valounovém materiálu převládají flyšové pískovce. Jsou často z velké části zakryty sprašemi. V těžké rakci převládají opakní minerály (35-62 %) nad granátem (5-27 %) a staurolitem (5-16 %).

V relativních výškách s povrchem +12 až +14 m a bází 0 až +7 m je významná morfostratigrafická úroveň (tzv. hlavní terasa). Ve valounovém materiálu je již typický morávní materiál (křemen, krystalické břidlice, horniny české křídy, méně flyšové sedimenty); v těžké frakci jsou hlavními minerály granát, staurolit, amfibol a opakní minerály (Minaříková 1982).

Ve vrchním pleistocénu sedimentovaly fluviální písčité štěrky a štěrkovité písky v údolních nivách Moravy, Olšavy a jejich přítoků; resedimentace těchto štěrků a písků pokračovala místy až do holocénu. Ve valounovém materiálu převládají opět křemen, krystalické břidlice, flyšové sedimenty, granitoidy nad horninami české křídy a vyvřelinami, v těžké frakci pak granát nad staurolitem a opakními minerály. Popsané sedimenty jsou kryty 2-6 m mocnými povodňovými hlínami, místy se subfossilními půdami.

Na povrchu údolních niv jsou častá slepá ramena, vyplňená organickými sedimenty, převážně svrchnoholocenného stáří.

Písčité štěrky výplavových kuželů jsou převážně spodno - středno - pleistocenného stáří v Boršicích u Buchlovic mezi Spytihněvem a Uherským Hradištěm - Starým Městem. Eolická a deluvioeolická sedimentace je deložena v průběhu celého pleistocénu, jak dokládají sprašce s fosilními půdami PK I-V (býv. cihelna Polešovice) a naváte písky jak uvnitř spodno- a střednopleistocenných štěrků výplavového kuželes v Boršicích u Buchlovic, tak nejmladší svrchnopleistocenní až holocenní písky u Polešovic.

V oblastech s převahou jílovitých a sprašových sedimentů vznikaly v průběhu celého kvartérů deluviální písčité hlíny a hlinité písky, v území s převahou flyšových pískovců deluviálními hlinitokamenitými sedimenty, místy s bloky odolnějších pískovců.

Nejmladšími uloženinami na území listu jsou 1-5 m mocné antropogenní sedimenty, místy datované již od 13. stol. n. l. (historické jádro Uherského Hradiště a Uherského Brodu).

Literatura

- Havlíček, P. et al. (1994): Vysvětlující text k základní geologické mapě Uherské Hradiště 25-33. – Archiv ČGÚ, Praha.
Minaříková, D. (1982): Petrografie kvartérních sedimentů severní části Dolnomoravského úvalu. – Sbor. geol. Věd, Antropozikum, 14, 95-126. Praha.

Český geologický ústav, Klárov 3, 118 21 Praha 1

GEOLOGICKÝ A PALEONTOLOGICKÝ VÝZKUM NA ÚZEMÍ MAPY 34-22 HODONÍN

GEOLOGICAL AND PALEONTOLOGICAL INVESTIGATION IN THE REGION OF THE MAP SHEET 34-22 HODONÍN

(34-22 Hodonín)

Pavel Havlíček - Jiřina Čtyroká

South Moravia, Tertiary, Quaternary sediments, Macrofossils, Microfossils, Stratigraphy

Při geologickém mapování a revizi kvartérních a terciérních sedimentů na listu Hodonín, jsme zpracovali i nové profily u Žeravic, Milotic, Ratškovic, Vacenovic a Strážnice.

V Žeravicích je za vinnými sklepy (kota Kocoury) odkryto 3m mocné sprašové souvrství s fosilním interglaciálním půdním horizontem B a půdním horizontem A, patrně v paraautochtonní pozici. Z podložních zelenošedých, jemně až středně zrnitých písků a prachů byl proveden i paleontologický rozbor.

Početně nejbohatší složku fosilií ve výplavu vzorku tvoří redeponované foraminifery, které jsou částečně poškozené, ohlazené a převážně se setřelou vnější strukturou. Ve společenstvu převažují benthosní dírkovci s druhy *Bulimina elongata elongata* d'Orb., *B. elongata subulata* et Parker, *Bolivina dilata dilata* Reuss, *Lenticulina inornata* (d'Orb.), *Uvigerina? graciliformis* Papp et Turn. *Uvigerina* sp. (? *macrocarinata* P. et Turn.) a fragmenty schránek rodu *Stilostomella*. Planktonní složku společenstva tvoří především rod *Globigerina* s druhy *G. bulloides* d'Orb., *G. falconensis* (Blow) a *Globorotalia transylvanica* Popescu, *G. bykovae* Aisenstat a *Cassigerinella* sp. Mělkovodní elementy jsou zastoupeny druhy *Elphidium rugosum* (d'Orb.), *Lobatula lobatula* (Walker et Jacob), *Porosonion granosum* (d'Orb.) a fragmenty ostnů ježovek. Tyto redopozice pocházejí pravděpodobně z karpatu až spod. badenu však jen doprovází původní panonské společenstvo ostracodů s druhy *Cyprideis pannoniaca* (Méhes) a *Cyprideis tuberculata* (Méhes) a drobných schránek měkkýšů a *Melanopsis impressa impressa* (Krauss), *Theodoxus* sp. a *Congeria* sp. Panon širšho okolí Žeravic byl v předcházejících letech podrobněji zpracován Čtyrokým (1975) v rámci mapování na listu 1:25 000 Kyjov.

V Miloticích byly z výkopů pro plynové vedení odebrány zelenošedé jíly a prachy. Pouze v hrubé frakci tohoto vzorku byly nalezeny jen početné osteocoly, některé zcela impregnované sloučeninami mangantu, dokumentující tak s největší pravděpodobností lakustrinní prostředí v období panonu.

Jv. od Ratíškovic byly ve výkopu nového rybníka v lese odebrány a studovány zelenošedé, rezavěhnědě skvrnité a smouhované písčité jíly s polohami velmi jemně zrnitěho písku. Z těchto sedimentů Z. Táborský semikvantitativně vyhodnotil těžké minerály (viz tabulka).

Semikvantitativní vyhodnocení těžkých minerálů:

minerál	Ratíškovice d.b. 1	minerál	Ratíškovice d.b. 1	minerál	Ratíškovice d.b. 1
amfiboly	a	ilmenit	1	světlá slídla, ...	
apatit	3	karbonát	7	pyroxeny	1
epidotová skupina		limonit	40 ⁺	rutil	aa
granáty	1	magnetit	a	turmalín	1
chlority	45	staurolit		zirkon	1

a – akcesorické množství, méně než 1%

aa – velmi vzácně, ojedinělá zrna

40⁺ – asi polovina v jemnozrnné oolitické formě

Přímo v Ratíškovicích byly z „Hliničku“ a ze základů domu u č.p. 29 (d.b. 5 a 6) odkryty zelenošedé písčité jíly a prachy, většinou v podloží navátných písků, které však byly z hlediska výskytu živočišných zbytků zcela sterilní.

Východně od Vacenovic (d.b. 4) byly v lese zemními pracemi obnaženy pod navátnými písky zelenošedé, hnědě smouhované, slídnaté jíly a zejména prachy rovněž panonského stáří, s výskyty ostracodových schránek a jejich fragmenty rodu *Cyprideis* a s fragmenty fossilizovaných rostlinných pletiv.

U Zemědělského družstva ve Strážnici byly v 50 m dlouhém výkopu do hloubky 180 cm odkryty šedohnědě fluviálně-proluviální štěrky na povrchu mrazově provříšené, s valouny flyšových pískovců včetně hojných čoček navátného písku v celém souvrství. V jejich podloží jsou zelenošedé, rezavě smouhované písčité jíly a prachy. Tyto podložní pelitické vrstvy lze na základě nálezu schránek ostracodů druhu *Cyprideis pannoniaca* (Méhes) a četnými osteocoly zařadit rovněž do panonu.

V podrobném geologickém výzkumu je pokračováno i v r. 1995 a všechny výsledky budou zohledněny v revidované přikryté geologické mapě listu 34-22 Hodonín.

Literatura

Čtyroký P. (1975): Neogén severovýchodního okraje východního pánve u Kyjova na Moravě. – Sbor. geol. Věd, Geol., 27, 143–188. Praha.